

Esitan Muraste Kooli direktorina arvamuse Muraste Kooli põhimääruse muutmise osas. Järgnevates punktides 1 kuni 6 selgitan veelkord oma seisukohti, punktis 7 toon välja seni arutamata kompromisslahenduse 2020/2021. õppeaastaks ning punktis 8 teen ettepaneku järgnevate aastate osas.

1. Taust

Muraste Kooli õpetajad (õppenõukogu protokoll nr 1-4.2/1) ja hoolekoguliikmed (protokoll nr 2-2019/2020) ei ole nõus põhimääruse muudatusega, millega lisanduks teine tegevuskoha aadress Tilgu tee 53.

Vaatamata eelpool nimetatud osapoolte (õpetajad, hoolekogu) arvamusele leiab koolipidaja siiski, et 2020/2021. õppeaastal soovitakse viia osaliselt Muraste Kooli tegevus üle Meriküla Spordi- ja Õppekeskusse. Koolipidaja on seisukohal, et selline lahendus tagab kulutõhusa ja **kvaliteetse** III kooliastme kättesaadavuse meie piirkonna lastele.

Haridus – ja kultuuriosakonna juhataja Kristi Villand on mind teavitanud, et järgmise õppeaasta osas soovitakse jätkata III kooliastme õpet TÜG'i koolitusloa alusel. Miks koolipidaja ei soovi taotleda III kooliastme koolitusluba järgmiseks õppeaastaks? Koolijuhina olen esitanud nõutavad dokumendid koolipidajale 10. veebruaril 2020.

2. Pöördumine

Head hariduskomisjoni liikmed, kutsun teid üles Muraste Kooli kasvamise otsuseid tegema lähtuvalt **tõenduspõhistest haridusalastest uuringutest**. Ka strateegia „Tark ja tegus Eesti 2035“ (üks sisenditest valla haridusarengukava koostamisele) toob välja ühe peamise praeguse väljakutse Eesti hariduses, milleks on **puudulik koostöö tõenduspõhiste haridusotsuste tegemisel**.

3. Vastutus

Haridus- ja kultuurikomisjoni juht Ott Kasuri on kvaliteedi mõiste osas viidanud Ülo Vooglaiu teooriatele.

Ülo Vooglaid on kirjutanud töö tegemisest järgnevalt: „Kui inimesele ette kirjutada tegevus, pole võimalik kvaliteetset tulemust nõuda. Sel juhul inimene teeb, mida kästud, ja seda, mis välja tuleb, vaadaku käskija ise. Kui toimida vastupidi ja sõnastada tulemus, mis oleks vaja saavutada mingiks ajaks, hakkab tegija mõtlema selle üle, kuidas oleks kõige otstarbekam toimida, ja vastutab nii oma tegevuse kui ka tulemuse eest.“

Meie konteksti ümber sõnastatuna - Merikülla kolimise otsustamine Muraste Kooli kaasamata toob kaasa olukorra, kus tegevuse elluviijad (kooli õpetajad ja juhtkond) ei vastuta õppekvaliteedi tagamise eest. Merikülas kvaliteetse hariduse andmise eest vastutab koolipidaja.

4. Milline on tõenduspõhine vaade kvaliteetsele haridusele?

Harku valla arengukava pikajaline eesmärk on, et Harku vallast saab Eesti parima hariduse. Michael Fullan toob oma raamatus „Koolijuhi kolm võtmetegurit mõjusaks juhtimiseks“ välja viis haridusjuhtimistöo valdkonda, mis avaldavad õpilaste õpitulemuste saavutamisele märkimisväärse suurusega mõju:

1. Eesmärkide ja ootuste seadmine (0,42)
2. Strateegiliste ressursside varustamine (0,31)
3. Kvaliteetse õpetamise tagamine (0,42)

4. Õpetajate jätkuõppe ja arengu juhtimine (0,84)

5. Turvalise keskkonna tagamine (0,27)

Nagu siit nimekirjast näha, on õpetajate arengu juhtimine kõige suurema mõjuga õpilaste headele õpitulemustele. Enamikul juhul on mõju kaks ja turvalise keskkonna tagamisel ligi kolm korda suurem.

Õpetaja arengu üheks oluliseks eelduseks on **õpetajate omavaheline koostöö** ja õpetaja **motivatsioon**.

Õpetaja motivatsioonist oleneb õppekvaliteet ning seega tuleb rohkem tähelepanu pöörata õpetajate motiveerimisele (Durksen, Klassen, & Daniels, 2017). Durksen on toonud välja, et õpetaja motivatsiooni üheks vormiks on enesetõhusus, mis on tema uskumus sellest, kas ja kuidas ta on suuteline mingi tegevuse või ülesandega hakkama saama. Enesetõhususele lisaks eristatakse **kollektiivset tõhusust**, mis hõlmab nii iga meeskonnaliikme enesetõhususe määra kui ka erinevaid keskkonnast sõltuvaid tegureid. Kui kollektiiv tegutseb ühiste eesmärkide nimel ning valitseb koostöine õhkkond, võib kollektiivse tõhususe määra pidada kõrgeks, mis omakorda mõjutab positiivselt nii õpetajate kui ka õpilaste enesetõhusust, teisi motivatsioonivorme ja õpitulemusi (Bandura, 1993). Seetõttu tuleb selleks, et tõsta õpetajate kollektiivse tõhususe määra, pöörata tähelepanu meetmetele, mis toetavad kolleegide vahelist koostööd ning heade suhete arenemist.

Ilmselgelt Merikülla kolimise otsus, mille vastu on 36 õpetajat, ei toeta Muraste Kooli õpetajate püüdlusi teha tulevikus omavahel head koostööd.

5. Tallinna Ülikooli „Teaduslik hinnang Harku valla haridusvaldkonna strateegilistele valikutele õppija heaolust lähtuva vaatenäga“.

Harku valla poolt tellitud TLÜ teaduslik hinnang on hariduse kvaliteeti puudutav küsimustik, mis koostati 2019. aastal. Selles esitatakse **tõenduspõhine vaade** õpilaste heaolust lähtuvalt. Antud dokumendi kokkuvõtte on järgnev: „Kaldun nõustuma Vääna Mõisakooli direktori Heli Ranniku ja Muraste Kooli direktori Priit Jõe väljendatud seisukohaga, et lapsevanemal ja õppijal peab olema valik erinevate koolide vahel. On vanemaid, kes väärtustavad eelkõige tugevaid aineteadmisi ja neid, kes hindavad eelkõige head kooliklimat. Need kaks ei pruugi olla teineteise vastandid, aga tihti kaldub rõhuasetus ühele või teisele poole. Ühtedele lastele sobivad suure kooli väljakutsed ja võimalused, teistele sobib paremini tuttav ja turvaline keskkond, sõltuvalt lapse psüühikast. Valikuvõimalus on lapsevanemal ka praegu, aga tihti tähendab see, et alates 3. kooliastmest viiakse laps kooli vallast välja, Tallinna. Kui Harku vald kavatses oma vallas põhiharidust saavate laste arvu kasvatada, siis oleks mõistlik pakkuda 3. kooliastmes valikut kahe eriilmelise kooli vahel.“

Muraste Kooli õpetajad on oma pöördumises selgelt väljendanud, et III kooliastmes parima hariduse pakkumiseks on kõige olulisem säilitada ja edasi arendada praegust organisatsiooni

praeguses asukohas ning mitte killustada olemasolevat hästitoimivat meeskonda ning õpilaskonda kahe erineva asukoha vahel.

6. Osalise koormusega õpetajad

Ühe olulise aspektina olen välja toonud, et mitmete koolide praktikale toetudes, on aineõpetajad huvitatud töötamisest täiskoormusega. Kui aga seda koormust ühes koolis pole võimalik saada, siis aineõpetajad pigem valivad täiskoormust pakkuva kooli. Osalise koormusega aineõpetajate ajalised nõudmised võivad muuta raskeks õpilase huvidest ja nõuetele vastava tunniplaani koostamise. Samuti ei suuda osalise koormusega õpetajad täielikult panustada kooli arengusse. Killustatus kahe koolihoone vahel suurendab oluliselt riski komplekteerida Muraste Kooli III kooliaste kvalifikatsioonile vastavate aineõpetajatega.

7. Lahendusettepanekud 2020/2021. õppeaastaks

Merikõla õppekompleksi kasutuselevõtt on ükskõik kelle poolt juhitava 2020/2021. õppeaastal igal juhul ebaturvaline lahendus ning õppekvaliteet ei ole õpilaste huve arvestades tagatud. Samal ajal moodulklasside paigalduseks Muraste Kooli juures ei näe koolipidaja võimalust. Eelnevalt lähtudes oleme arutanud võimalusi kuidas praeguses hoones 2 lisanduva klassikomplektiga hakkama saada ning pakun välja järgneva alternatiivse lahenduse 2020/2021 õppeaastaks:

- a. Muraste Kooli raamatukogu ja kogukonnakeskuse ruumid kohaldada ümber klassiruumideks (Muraste Külaseltsiga on selline lahendus läbi räägitud ja nõusolek saadud). Lisaks võimalus kasutada osaliselt klassidena praegust tantsuklassi, mida liigendatakse teisaldatava vaheseinaga.
- b. Kaks I korruse orvandit kohaldada ümber keelerühma klassiks.
- c. Üldkasutatavaid pindasid (garderoob, söökla, spordisaal) ei ole vaja 2020/2021 õppeaastal vaja ümber ehitada.

Antud lahenduse puhul väheneb ühe õpilase jaoks kasutatav pind 10,8 m²-lt 8,9m²-le.

8. Lahendusettepanekud 2021/2022. ning järgnevateks õppeaastateks

Palume koolipidajal enne õppeaasta lõppu koostöös kooliga välja töötada kahe stsenaariumi (Muraste Kooli juurdeehitus ja osaline Merikõla kasutuselevõtt) analüüs, arvestades tegelikke vajadusi, mis ühe või teise stsenaariumi rakendamiseks on vaja teostada ning seejärel koostöös leida sobivaim variant õppetöö alustamiseks 2021/2022. õppeaastal.

Lugupidamisega

Priit Jõe

Muraste Kooli direktor